

NAPERŐMŰ ÚJSZILVÁSON

Újszilvás, a legfiatalabb falu a Tápió-vidéken

Újszilvás Pest megye és a Tápió-mente történeti kistáj DK-i részén, a Duna-Tisza közti síkság É-i részén, Abony és Tápiószele kisvárosok között, a ceglédi járásban, Cegléd-től 23 km-re, Szolnoktól 35 km-re, Budapesttől 75 km-re fekszik. Ez a falu minden irányból jól és gyorsan megközelíthető, amely 1950-ben nyerte el önállóságát. Előtte a népes tanyavilág közigazgatásilag részben Tápiószeléhez (Újföld), másrészt Tápiógyörgyéhez (Jeges) tartozott. Újszilvás fontosabb adatai: területe 3898 ha, ebből belterület 233 ha. Lakossága 2001-ben 2566 fő, 2012-ben 2759 fő, tehát 11 év alatt a népesség növekedése 193 fő (7,5%), amely növekedés az utóbbi évtizedekben nem jellemző a hasonló lélekszámú településeinknél. Nemzetiségek (2001 - %): magyar 96,1; német 0,3; román 0,2. Vallási szerkezet (2001 - %): római katolikus 66,9; görög katolikus 0,5; református 16,2.

Területének művelési ágak szerinti szerkezete (2007 - %): szántó 52,4; erdő 27,8; gyeperdő 6,1; rét 0,7; szőlő 1,5; gyümölcsös 0,1; kert 0,2; kivett 11,2.

A falu DNY-i és D-i részén ÉNY-DK csapásirányú megkötött (egykori) futóhomok, míg a K-i és ÉK-i részén löszön képződött, kiváló minőségű mezőgazdasági talaj az uralkodó. A napsütéses órák száma 2040/év, az évi középhőmérséklet 10,3° C, a csapadék 530 mm/év.

A településen elnevezésének megfelelően hagyományos a szőlő- és gyümölcsstermesztés, emellett a szántóföldeken főleg búza, kukorica, napraforgó és repce termesztése a leggyakoribb. Érdekes adat: hazánkban évtizedeken át csak Újszilváson termeltek komlót, amelyet 2012-ben megszüntettek. Viszont éppen a komlónak is köszönhető, hogy a helyi önkormányzat az ugyancsak komlótermesztéséről nevezetes bajor Nandlstadttal 2005-ben kölcsönös előnyököt biztosító testvér-települési szerződést kötött. A falu kék és sárga színű címerpajzsában a búza a mezőgazdasági jellegére, a nyárfa az erdőkre utal. A címerpajzsot alulról és oldalról a névadó szilvából és a komlóból font koszorúk övezik.

A településen az utóbbi években látványos fejlesztések történtek: új utak épültek, a régebbi középületeket felújították, a vendégház rendezvényeinek (Bolyhos-féle Ágyaspálinka Fesztivál és a Nemzetközi Motoros Találkozó) és kiváló termékeinek (pálinka, méz, húsipari termékek) köszönhetően napjainkban a falu idegenforgalmi célponttá vált. Újszilvás a helyi önkormányzat céltudatos munkássága és eredményei alapján 2011-ben a Magyarországi Falumegújítás versenyben az 1. helyezést nyerte el. A fentiekben túl a falu életében az ország első naperőművének felavatása (2011. november) újabb fontos mérföldkő.

A naperőmű

A naperőmű létrehozásához 2009-ben a helyi önkormányzat a Közép-Magyarországi Régiónál a megújuló energiahordozó-felhasználás növelése iránti igényének megvalósítása céljából sikeresen pályázott. A beruházás a helyi önkormányzat ingatlanán (2 ha) épült meg, összértéke 618 millió Ft. Ebből 70% (433 millió Ft) a támogatás mértéke, míg a 30% önerőt 12 év alatt a helyi önkormányzatnak kell kigazdálkodnia, visszafizetnie. A beruházás megtérülése saját erőre vetítve 8 év, mivel a költségmegtakarítás 18 600 000 Ft/év. A rendszer hasznos élettartama szakemberek szerint 25 év. A fotovoltaikus erőmű 68 db forgatórendszerre felszerelt 1632 db napelemmel működik, éves villamosenergia-termelése meghaladja a 630 000kWh-át. Az erőmű különlegessége, hogy a napelemeket a napjárását követő mozgatható szerkezetekre rögzítették, amelynek alkalmazása kb. plusz 30%-os energiatermelést biztosít. Ez a rendszer Újszilvás közintézményeinek villamos-energiával történő ellátását minimálisan 15 évre biztosítani tudja. Ugyanakkor a fenti évek alatt ez a

beruházás nemzetgazdasági szinten az előzetes számítások szerint 8 241 t CO₂ kibocsátását akadályozza meg.

A naperőmű népszerűsítését, annak előnyeit az országos (pl. a Duna TV) és a helyi tv adók, a Kossuth Rádió, valamint a különböző lapok (Heti Világgazdaság, Új Néplap, helyi lapok) méltatták, népszerűsítették. Az erőmű felavatása óta, annak működéséről, hasznosságáról a létesítményt megálmódó és megépítését szorgalmazó dr. Petrányi Csaba, a falu fáradhatatlan polgármestere szakemberek és egyetemi hallgatók előtt a létesítményről, annak gyakorlati eredményeiről és hatékonyságáról többször tartott előadást. A beruházás felavatása óta az erőmű iránt érdeklődő, a falut felkereső polgármesterek száma meghaladja a 150-et. Emellett több közeli ország és országrész (Szerbia, Horvátország, Bosznia-Hercegovina, Erdély, Felvidék, Kárpátalja, Bulgária, Moldova) szakemberei érdeklődtek - a helyi tapasztalatok figyelembe vételével - az erőmű iránt. Ez a nagyfokú érdeklődés nem lehet véletlen, hiszen ezzel a környezettudatos beruházással Újszilvás útmutatást és követendő példát szolgáltatott/szolgált az hazai és külföldi települések döntéshozói számára.

dr. Dusek László, földrajztanár, a Magyar Földrajzi Társaság alelnöke